

Seletuskiri „Siseministri 18. septembri 2015. a käskkirja nr 1-3/170 „Toetuse andmise tingimused riskikäitumise ennetamiseks, riskis olevate perede toetamiseks ning turvalise elukeskkonna arendamiseks“ muutmine“ juurde

1. Sissejuhatus

Siseministri 18. septembri 2015. a käskkirja nr 1-3/170 „Toetuse andmise tingimused riskikäitumise ennetamiseks, riskis olevate perede toetamiseks ning turvalise elukeskkonna arendamiseks“ (edaspidi *TAT*) muutmine on tingitud vajadustest täpsustada rakendamisel tekkinud küsimusi ning toetatavate tegevuste elluviimist (sh ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi kasutuselevõtuks toetatavas tegevuses 2.3 „Lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil“).

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 7 lõike 2 punkti 1 ja § 16 lõike 1 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse korraldusega, millega kinnitatakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuste meetmete nimekiri.

Käskkirja eelnõu (edaspidi *eelnõu*) ja seletuskirja koostasid Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik Margit Tilk (e-post margit.tilk@siseministeerium.ee, telefon 612 5242) ning korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna peaspetsialist Janika Jakovleva (e-post janika.jakovleva@siseministeerium.ee, telefon 612 5055). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Siseministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Liisa Olesk (liisa.olesk@siseministeerium.ee tel 612 5073).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Muudatusi tehakse *TAT*-i alljärgnevatel punktides.

Punktis 1.3.3. nimetatakse alates 1. aprillist 2020. a rakendusüksuseks Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlas Vabariigi Valitsuse korraldusega, millega kinnitatakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuste meetmete nimekiri, sest SA Innove struktuurivahendite rakendusüksuse funktsioonid viiakse Riigi Tugiteenuste Keskusesse.

Punktis 1.3.4. täpsustatakse, et Siseministeerium on rakendusasutus tegevustele (mitmuses), mitte tegevusele (ainsuses).

Lisatakse **punkt 1.4.14**, kus sätestatakse, et tegevused on seotud „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ tegevussuuna „Ennetav ja turvaline elukeskkond“ tegevussuunaga 1.1. „Terviklikum ja igapäevane panus põhinev ennetustöö turvalisuse tagamiseks“ (tööversioon).

Punktis 2.2.3.1.8 muudetakse toetatava tegevuse 2.2 „Andme- ja teabevahetuslahenduse loomine võrgustikutöö tõhustamiseks“ tegevuse elluviimise vahemikku 01.01.2017-31.12.2020, sest elluviimise käigus selgus, et andme- ja teabevahetuslahenduse arendamiseks oli vaja sõlmida elluviija partneril Politsei- ja Piirivalveametil (edaspidi *PPA*) kolmepoolne koostööleping (Siseministeeriumi infotehnoloogia ja arenduskeskuse (edaspidi *SMIT*), Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (edaspidi *TEHIK*) ning *PPA* vahel) vastavate andmekogude arendusõigust omavate asutustega (*SMIT* ja *TEHIK*), mis võttis algselt planeeritud kauem aega. Seoses sellega lükkus edasi ka *SMIT*-i ja *TEHIK*-u hankemenetluste läbiviimine. Arendusega alustati 2019. aasta teises pooles, arendus valmib 2020. aasta esimeses pooles.

Pärast andme- ja teabevahetuslahenduse valmimist luuakse kasutajatele koolitusmaterjalid ning viiakse läbi koolitused.

Punktis 2.3.2.1 täpsustatakse, et juhtumiskorralduse mudel on lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede abistamiseks kasutusele võetud vähemalt kaheksateistkümnes piirkonnas, sest huvi juhtumiskorralduse mudeli vastu on olnud oodatust suurem kui TATi planeerimise alguses seatud kümme piirkonda.

Punktis 2.3.3 tehtavad muudatused on vajalikud ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi kasutuselevõtuks toetatavas tegevuses 2.3. **Punktis 2.3.3.1.5** täpsustatakse, et juhtumiskorralduse võrgustik korraldab juhtumeid, mitte ei lahenda. Samuti lisatakse, et juhtumiskorralduse võrgustik tagab vägivallaohvrile tugiisikuteenuse ning vajadusel arendatakse teenust edasi. **Punktis 2.3.3.1.6** lisatakse, et partner korraldab juhtumiskorralduse võrgustiku liikmetele nõustamist (sh kovisioone ja supervisioone), täiendkoolitusi (sh video ja veebikoolitusi), kogemuste vahetamise või probleemilahendamise seminare mitte ainult juhtumiskorralduse mudeli katsetamisel vaid ka arendamisel. Samuti lisatakse, et partner töötab välja juhtumiskorralduse mudeli ühtse hindamissüsteemi, et tagada teenuse kvaliteet (sh seiratakse, tagasisidestatakse ning hinnatakse juhtumiskorralduse mudelit). **Punktis 2.3.3.1.8** täpsustatakse, et juhtumiskorralduse mudel on kasutusele võetud vähemalt kaheksateistkümnes piirkonnas, sest huvi juhtumiskorralduse mudeli vastu on olnud oodatust suurem kui TATi planeerimise alguses eeldati. Samuti lisatakse, et tagatakse juhtumiskorralduse järjepidev rakendamine ja vajaduse korral edasiarendamine.

Punktis 2.3.3.1.10 pikendatakse tegevuse elluviimise tähtaega kuni 30. november 2023. a, sest ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservist laekuva toetusega saab juhtumiskorralduse mudelit rakendada ning edasi arendada algselt planeeritust pikemalt.

Punktis 2.4.3.1.3 pikendatakse tegevuse elluviimise aega kuni 31.12.2020. a, et 2020. a tutvuda võrgustikutööl põhineva Soome piirkondliku ja kohaliku tasandi turvalisusetöö kavandamise ja korraldamisega.

Punktis 2.4.3.3.3 pikendatakse tegevuse elluviimise aega kuni 31.12.2021. Toetatava tegevuse tähtaja pikendamine võimaldab elluviijal 2021. aastal läbi viia üleriigilisi tegevusi maakondade turvalisuse nõukogude esindajatele ning üleriigilise turvalisuse nõukogude konverentsi.

Punktis 3 lisatakse uus veerg „sihttase 2023.a“, sest abikõlblikkuse periood lõpeb 31.12.2023. a.

Punktis 5.1 sätestatakse tegevuste abikõlblikkuse perioodiks 01.07.2015-31.12.2023, kuna toetatava tegevuse 2.3 „Lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil“ tegevuse elluviimise aeg pikeneb seoses rakenduskava tulemusreservist lisanduva toetusega, mille alusel saab esialgselt planeeritust pikemalt juhtumiskorralduse mudelit rakendada ja edasi arendada.

Punktis 6 muudetakse eelarve tabelis toetatava tegevuse 2.3 „Lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil“ summasid, sest lisandub ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreserv (kokku 440 550 eur sh ESF toetus 374 468 eur ning riiklik kaasfinantseering 66 082 eur) ning abikõlblik summa väheneb 235,95 euri võrra (Euroopa Sotsiaalfond – riiklik kaasfinantseering) vastavalt SA Innove 6.02.2020. a otsusele nr 3-3.1/106.

Punktis 7.1.3.2.1 ühtlustatakse kaudsete kulude sõnastus Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014.

aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ kehtiva redaktsiooni sõnastusega.

Punktis 7.1.3.9 täpsustatakse, et juhend- ja õppematerjalide hulka kuuluvad ka video- ja veebikoolitused.

Punktis 8.2 täpsustatakse, et elluviija peab maksetaotlusi rakendusüksusele esitama e-toetuse keskkonnas oleval vormil, mitte RÜ kehtestatud vormil. Samuti sätestatakse, et juhul, kui tehniline viga e-toetuse keskkonna töös takistab maksetaotluse esitamist, loetakse maksetaotluse esitamise uueks tähtjaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist.

Punktides 8.3 ja 8.6 parandatakse viide väljamaksete prognoosi punktile, korrektne on 9.1.3.

Punktis 9.1.8. kustutatakse viide kohustusele järgida riigihangete seadust, sest see on sätestatud STSis § 26.

Punkt 9.1.9. kustutatakse, sest kulu abikõlblikkust tõendavate dokumentide ning muude tõendite säilitamiskohustus tuleb STSist § 35.

Alates senisest punktist 9.1.9. vähenevad selles peatükis ülejäänud punktide numbrid ühe võrra.

Punktis 11.3 lühendatakse lõpparuande esitamise tähtaega neljakümne viielt kalendripäevalt kolmekümnele kalendripäevale tulenevalt korraldusasutuse juhi 5. novembri 2017. a kirjaga nr 9.2-2/1788-1 saadetud suunisest RA-dele tagada seirearuannete esitamine nii, et rakendusüksused jõuaksid andmed struktuuritoetuse registris esitada veebruari lõpuks. Kuna toetatavate tegevuste abikõlblikkus lõppeb 31.12.2023, siis 45-päevase esitamise tähtaja korral ei jõuaks rakendusüksus lõpparuannet veebruari lõpuks ära menetleda.

Punktis 11.4 lühendatakse rakendusüksuse aega seirearuande vormikohasuse ja nõuetekohasuse kontrollimiseks kahekümnele tööpäevalt viieteistkümnele ning **punktides 11.6 ja 11.8** sätestatakse, et rakendusüksus annab elluviijale kuni kümme tööpäeva, mitte vähemalt kümme tööpäeva, seirearuandes leitud puuduste kõrvaldamiseks. Muudatused tulenevad korraldusasutuse juhi 5. novembri 2017. a kirjaga nr 9.2-2/1788-1 saadetud suunisest RA-dele tagada seirearuannete esitamine nii, et rakendusüksused jõuaksid andmed struktuuritoetuse registris esitada veebruari lõpuks.

Punkti 12.4 muudatusega sätestatakse kehtiv praktika, et RA algatab TAT-i ametliku muutmise pärast seda, kui RÜ, KA ja Rahandusministeerium (RM) on saanud esitada oma esialgse arvamuse ja/või ettepanekud taotletavatele muudatustele. TAT-i muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt TAT-i punktile 12.8.

Punkti 12.6 muudatusega sätestatakse kehtiv praktika, et RA edastab TAT-i muutmise taotluse alusel koostatud TAT-i muutmise eelnõu RÜ-le, KA-le ja RM-le arvamuse ja täiendusettepanekute saamiseks.

Punkti 12.7 muudatusega sätestatakse, et RA otsustab TAT-i ametliku muutmise algatamise pärast seda, kui KA on saanud esitada oma esialgse seisukoha ja/või ettepanekud taotletavatele muudatustele. TAT-i muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt TAT-i punktile 12.8.

Muudetakse **punkti 14** nimetust, uus nimetus „Vaidluste lahendamine“. **Punkti 14.1** täiendatakse, et RÜ toimingu või otsuse peale tuleb kuni 31. märts 2020. a esitada vaie RÜle.

Alates 1. aprillist 2020. a lahendatakse vaidlused Vabariigi Valitsuse seaduse § 101 kohaselt, sest uus RÜ Riigi Tugiteenuste Keskus ning elluviija Siseministerium on riigiasutused, kelle õiguslikke vaidlusi kohtus ei lahendata.

Asendatakse **punkt 15** uue sisuga „Riigiabi“. Lisatakse **punkt 15.1**, milles sätestatakse, et käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi, sest projekt „Riskikäitumise ennetamine, riskis olevate perede toetamine ning turvalise elukeskkonna arendamine“ on piirkondlik ning ei paku konkurentsi. Toetatavad tegevused on seotud avaliku võimu teostamisega, toetust ei anta majandustegevuse toetamiseks ning partnerid on valitud sellised riigi valitsemisala asutused, kes saavad olla ainuvõimalikud tegevuste elluviijad. Tervise Arengu instituut, kui riigi teadus- ja arendusasutus, on sobiv partner, kuna tõenduspõhise programmi rakendamine ja laiendamine eeldab pidevat seire- ja tulemusuuringute tegemist. Sotsiaalkindlustusamet on valitsusasutus, kes osutab ohvriabi- ja lepitusteenust ning rakendab riiklikku lastekaitsepoliitikat. Arvestades Sotsiaalkindlustusameti rolli riigi poliitika elluviimisel on ta ainuvõimalik partner selle valdkonna arendamisel ja süsteemi loomisel. PPA on valitud partneriks, kuna andme- ja teabevahetuslahendus on eelkõige PPA töö lihtsustamiseks ning et PPA-l on vahetum teadmised selle kohta, kellega andmeid ja teavet on vahetada vaja.

Muutub punkti „Rakendussätted“ numeratsioon (uus **punkt 16**) „Riigiabi“ punkti lisandumise tõttu.

3. Eelnõu terminoloogia

Käskkirjaga uusi termineid kasutusele ei võeta.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab järgmistele Euroopa Liidu määrustele:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006.

5. Käskkirja mõjud

Eelnõuga tehtavad muudatused tuginevad toetatavate tegevuste elluviimise käigus kujunenud vajadustele ning võimaldavad saavutada tegevustele seatud eesmärgid. Samuti võimaldavad muudatused käesolevas TAT-is kasutusele võtta ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi (kokku 440 550 eur), mis eraldati toetavale tegevusele 2.3 Vabariigi Valitsuse 30. mai 2019. a otsusega.

6. Käskkirja rakendamiseks vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud

TAT-is sätestatud toetatavaid tegevusi rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi ja Eesti riigi vahenditest TAT-i abikõlblike kulude eelarve ulatuses, seega eelnõu rakendamiseks ei kaasne täiendavaid kulusid.

7. Käskkirja jõustumine

Käskkiri jõustub selle allkirjastamisel.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse õigusaktide kooskõlastamise infosüsteemis korraldusasutusega, valdkondlikku komisjoni kuuluva RA-ga ning teiste RA-dega, kes vastutavad sama prioriteetse suuna meetme, meetme tegevuse või meetme tegevuste kogumi rakendamise eest, ning RA-dega, kes vastutavad läbivate teemade elluviimise eest ja kelle vastutusala läbiva teema eesmäärke toetatavad tegevused mõjutavad.